

Broj: 03-45.1-28-1502-1/19
Istočno Sarajevo, 13.11.2019. godine

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), a u vezi s tačkom 4.2.21 BAS poslovnika o radu stručnih tijela Instituta, i prijedloga poslovnog plana prihvaćenog na 27. sjednici BAS/TC 42 održanoj 30.10.2019. godine, direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine odobrava:

POSLOVNI PLAN BAS/TC 42 *Drvo i proizvodi od drveta*

1. Uvod

Predmet rada Tehničkog komiteta BAS/TC 42, *Drvo i proizvodi od drveta* (u daljnjem tekstu: BAS/TC 42) obuhvata standardizaciju u standardizacija u području oblog drveta, rezane građe i konstrukcija od drveta, furnira, ploča sa drvenom osnovom, slojevitih ploča, ploča vlaknatica, ploča iverica, otpadaka od pluta, pluta i proizvodi od pluta, vrata, prozora i namještaja, uključujući terminologiju, klasifikacije i simbole, dimenzije, metode ispitivanja, specifične namjene i zdravstvene zahtjeve.

BAS/TC 42 prati rad sljedećih korespondentnih komiteta:

- CEN/TC 38 - *Trajnost drveta i izvedeni materijali*
- CEN/TC 112 - *Ploče na bazi drveta*
- CEN/TC 142 - *Mašine za obradu drveta - Sigurnost*
- CEN/TC 172 - *Pulpe, papir i karton*
- CEN/TC 175 - *Oblo i rezano drvo*
- CEN/TC 207 - *Namještaj*
- ISO/TC 6 - *Papir, karton i pulpe*
- ISO/TC 87 - *Pluto*
- ISO/TC 89 - *Ploče na bazi drveta*
- ISO/TC 136 - *Furniture / Namještaj*
- ISO/TC 218 - *Drvo*

BAS/TC 42 je formiran Rješenjem direktora Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine o formiranju Tehničkog komiteta BAS/TC 42 br. IN 0349/07 od 05.07.2007 godine. Trenutno je aktuelno Rješenje o promjenama u Tehničkom komitetu BAS/TC 42 br. 03-45.1-28-1651-1/17 od 09.11.2017. godine.

Tehnički komitet BAS/TC 42 je formiran radi:

- analize potreba i pripreme prijedloga za preuzimanje međunarodnih i evropskih standarda;
- razmatranja inicijativa i utvrđivanja programa i planova rada u području djelovanja;
- razmatranja i utvrđivanja metoda rada i aktivnosti na izvršavanju planova rada TC-a;

-
- osnivanja radnih grupa (WG) i *ad hoc* grupa (AG) te definiranja njihovih područja rada i zadataka;
 - usklađivanja planova rada WG-a;
 - pripremanja i utvrđivanja nacrti i prijedloga BAS standarda;
 - razmatranja mišljenja, primjedbi i prijedloga dobijenih u toku javne rasprave;
 - pripremanja i prezentiranja stručnih mišljenja odgovarajućim tijelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju u skladu s procedurom pripreme međunarodnih i evropskih standarda, te korištenja drugih mogućnosti uključivanja u njihov rad;
 - saradnje s drugim tehničkim komitetima i subjektima koji se bave aktivnostima u vezi sa standardizacijom.

Takođe, za predmete standardizacije iz oblasti rada BAS/TC 42 za koje ne postoje evropski standardi i drugi standardizacijski dokumenti, BAS/TC 42 može da donese odluku o preuzimanju međunarodnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, a ako oni ne postoje, može da donese odluku o preuzimanju nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata drugih zemalja, s kojima Institut ima potpisan ugovor, kao i o izradi izvornih BAS standarda.

2. Poslovno okruženje

2.1 Opšte

Šumarstvo i drvoprerađivačka industrija jedan su od najvažnijih segmenata privrede Bosne i Hercegovine. Bazirajući svoj razvoj uglavnom na korištenju domaćih prirodnih resursa, ovaj sektor je tradicionalno izvozno orijentiran. Domaća sirovina na kojoj se bazira drvoprerađivačka industrija raspoređena je na čitavom prostoru države BiH, pa pored ekonomskog, ima i veliki lokalni/regionalni socijalni značaj (mogućnost zapošljavanja i zadržavanje stanovništva u ruralnim planinskim područjima). Dosadašnji uspjeh ovog sektora je dijelom posljedica niskog ulaganja u pojedine objekte i velikog udjela domaćih sirovina. Međutim, za daljnji razvoj neophodan je poticaj konkurentskih i izvoznih sposobnosti sektora, te usmjerenost prema stvaranju proizvoda veće dodane vrijednosti, prema inovativnim tehnologijama i domaćim partnerstvima. Opšta je ocjena da iskorištenost šumskog potencijala i raspoloživih kapaciteta za preradu drveta nije na zadovoljavajućem nivou. Razvojna uloga drvne industrije u privredi F BiH je trajno maksimalno povećanje izvoza i smanjenje trgovinskog deficita BiH. Ukoliko se obezbijede odgovarajući uslovi, ovaj sektor može da se ubrzano razvija, uz porast proizvodnje po prosječnoj godišnjoj stopi od 7-8 % .

U izvozu drvne industrije F BiH primarna i polufinalna prerada drveta (rezana građa, elementi, polufinalni proizvodi) učestvuje sa 50%, a izvoz finalnih proizvoda od drveta (namještaj, građevinska stolarija, montažne kuće i dr.) sa 50%. U sektoru drvoprerade potrebno je definisati ciljne proizvode i podržati njihov razvoj i kvalitet te tako ojačati konkurentnu sposobnost domaćih preduzeća na globalnom tržištu. Posebnu pažnju posvetiti inovacijama i dizajnu u cilju postizanja što veće dodatne vrijednosti proizvoda. Jačanje povoljnog okruženja za poduzetništvo i inovacije za proizvode visoke vrijednosti. Kontinuirano podsticati veću fazu obrade i izvoz finalnih proizvoda zasnovanu na produkt dizajnu.

Drvna industrija u Bosni i Hercegovini predstavlja jedan od važnih faktora rasta zemlje koja teži ekonomskom razvoju i napretku.

2.2 Kvantitativni pokazatelji poslovnog okruženja

Drvoprerađivačka industrija ima višegodišnju tradiciju i među najstarijim je industrijskim granama u BiH. Jedna je od rijetkih privrednih grana koja konstantno bilježi visok suficit u vanjskotrgovinskoj razmjeni. U posljednjih nekoliko godina, izvoz namještaja i njegovih dijelova je u stalnom porastu, te prema statističkim podacima, ima najveći vanjskotrgovinski suficit (670

miliona KM). Tokom posljednje četiri godine, prosječan rast robnog sektora Namještaj i njegovi dijelovi je iznosio 5,6%. Neki od bitnih pokazatelja poslovnog okruženja su:

- 60% Bosne i Hercegovine li 3 miliona ha je pod šumom
- BDP drvnog sektora učestvuje sa 3% u BDP-u privrede Bosne i Hercegovine
- Izvoz drvnog sektora u 2018. je iznosio 1.370.071.673 KM ili 12% ukupnog izvoza privrede Bosne i Hercegovine
- Pokrivenost uvoza izvozom je 351,8% u 2018.
- Broj kompanija drvnog sektora oko 1400
- Broj zaposlenih oko 30.000

Drvno prerađivačka industrija u Evropi predstavlja jedan od najvećih sektora sa preko 200.000 malih i srednjih preduzeća dok sa druge strane u oblasti proizvodnje ploča i pilanskoj preradi srećemo veoma velika preduzeća sa strukturom koncerna koja su kako na evropskom prostoru tako i na svjetskom nivou internacionalno povezana i obavljaju proizvodnju na više lokacija. Potrebe za drvetom i proizvodima od drveta u svijetu su u stalnom porastu. Blizina tržišta Evropske Unije i nepostojanje carina (područje na koja se plasira 2/3 finalnih proizvoda iz BiH) otvaraju mogućnost daljnjeg rasta prodaje na ovom tržištu. Ova industrija je prisutna već više decenija u BiH. Ova grana industrije svoj razvoj zasniva na korištenju domaćih resursa. Drvna industrija je tradicionalno izvozno orijentisana.

2.3 Zahtjevi tržišta

Standardizacija predstavlja veoma bitan element evropskog tržišta, a postojanje odgovarajućih standarda za ispitivanje i upotrebu materijala od velikog je značaja pri obezbeđenju kvaliteta.

Institut za standardizaciju BiH prati zahtjeve tržišta iz oblasti Drvo i proizvodi od drveta u BiH i kontinuirano radi na preuzimanju evropskih standarda iz navedenih oblasti. Standardi se mogu koristiti za ocjenjivanje usklađenosti proizvoda i važni su posebno izvoznim kompanijama.

Zahtjevi za stavljanje većeg broja proizvoda od drveta na tržište Bosne i Hercegovine su uređeni slijedećim zakonima:

- Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda ("Službeni glasnik BiH", broj 102/09),
- Zakonom o građevinskim proizvodima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 78/09),
- Zakonom o građevinskim proizvodima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik RS“ broj 5/12).

U skladu sa Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda, proizvođač (predstavnik proizvođača ili uvoznik, ukoliko nema proizvođača u BiH) je dužan staviti na tržište Bosne i Hercegovine samo siguran proizvod. Ovim Zakonom je propisan opći sigurnosni zahtjev za stavljanje namještaja na tržište Bosne i Hercegovine.

Siguran proizvod je svaki proizvod koji u uobičajenim ili razumno predvidljivim uvjetima uporabe, uključujući trajanje i po potrebi stavljanje u uporabu i zahtjeve za ugradbu i održavanje, ne predstavlja nikakav rizik ili samo najmanji rizik spojiv s uporabom proizvoda, a koji se smatra prihvatljivim i sukladnim s visokom razinom zaštite sigurnosti i zdravlja ljudi.

Proizvod se smatra sigurnim:

- ako ispunjava sve sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene posebnim propisima koji se primjenjuju na teritoriju Bosne i Hercegovine za taj proizvod ili
- ako ispunjava zahtjeve BAS standarda, u pogledu rizika i kategorija rizika, kojima se preuzimaju evropski standardi. Popis ovih standarda objavljuje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u "Službenom glasniku BiH".

U slučajevima koji nisu obuhvaćeni gore navedenim zahtjevima, usklađenost proizvoda s općim sigurnosnim zahtjevom ocjenjuje se uzimajući u obzir sljedeće elemente:

- BAS standarde kojima se preuzimaju relevantni europski standardi,
- druge bosanskohercegovačke standarde,
- kodekse dobre prakse za sigurnost proizvoda koji su na snazi za odgovarajuće područje,
- posljednja postignuća znanosti, tehnike i tehnologije,
- razumna očekivanja potrošača u vezi sa sigurnošću.

Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda su preuzete većim dijelom odredbe Direktive 2001/95/EZ od 3.12. 2001. godine o općoj sigurnosti proizvoda. Pojedine odredbe ove Direktive su preuzete i kroz Zakon o nadzoru nad tržištem u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 45/04, 44/07 i 102/09).

Za proizvode od drveta obuhvaćene zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj, propisani su uvjeti kada se građevinski proizvod može staviti na tržište, distribuirati i upotrijebiti, zatim uvjeti donošenja tehničkog odobrenja, ocjenjivanje usklađenosti, dokumenti o usklađenosti, tehnička uputstva i oznake usklađenosti, važenje dokumenata i znakova izdanih prema stranim propisima, nadzor i kaznene odredbe. U zakonima je različito riješeno označavanje građevinskih proizvoda. Na osnovu navedenih zakona u oba entiteta donesen je određeni broj pravilnika.

Navedenim entitetskim zakonima većim dijelom su preuzete odredbe Direktive o građevinskim proizvodima br. 89/106/EEZ od 21.12.1988.godine. U odnosu na Uredbu (EU) br. 305/2011 od 9.3. 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ, koja je na snazi u Europskoj uniji, navedeni zakoni se razlikuju u onoj mjeri u kojoj se Direktiva o građevinskim proizvodima razlikuje od Uredbe.

U Brčko Distriktu BiH je na snazi Zakon o prostornom planiranju i građenju („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, br. 29/08). Zakonom o prostornom planiranju i građenju u Brčko Distriktu su propisani uvjeti upotrebe građevinskih proizvoda, a nije propisano njihovo stavljanje na tržište. U navedenom Zakonu je definirano šest bitnih tehničkih karakteristika: mehanička otpornost i stabilnost, sigurnost u slučaju požara, zaštita života i zdravlja, pristupačnost, ušteda energije i toplotna zaštita, te zaštita od štetnog djelovanja na životnu sredinu. Ovim Zakonom nije preuzet relevantni propis Europske unije o građevinskim proizvodima.

2.4 Aspekti zaštite okoline

U Bosni i Hercegovini nadležni za sprovođenje propisa iz oblasti životne sredine su entiteti. World Wildlife Fund (WWF) u saradnji sa Šumarskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu realizirao je projekat **Promicanje odgovornog gospodarenja šumama u Bosni i Hercegovini**. Projekat je usmjeren na razvoj FSC standarda za Bosnu i Hercegovinu, podršku radu Grupe za razvoj FSC standarda i promoviranje certificiranja gospodarenja šumskim resursima.

FSC Standardi za održivo gospodarenje šumama Bosne i Hercegovine zvanično su odobreni od strane Forest Stewardship Council (FSC), tako da je Bosna i Hercegovina jedina zemlja u regionu koja je dobila FSC standard.

Donošenje FSC standarda će biti od velike koristi izvoznim kompanijama drvne industrije i njegova implementacija uticat će i na zaštitu okoline i ekološki aspekt šumarstva.

3. Očekivane koristi od rada BAS/TC 42

Osnovne koristi koje se očekuju od rada BAS/TC 42 jesu sljedeće:

- donošenje BAS standarda koji su identični s evropskim i/ili međunarodnim standardima, čime se obezbjeđuje efikasan način za provjeru ispunjenosti uslova utvrđenih zakonima i/ili propisima donijetih na međunarodnom, regionalnom ili nacionalnom nivou;
- pružanje podrške nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave u aktivnostima koje se odnose na usklađivanje propisa s evropskom regulativom, obezbjeđivanjem BAS standarda usklađenih s evropskim i/ili međunarodnim standardima;
- zaštita potrošača;
- uklanjanje prepreka u trgovini;
- predstavljanje i zastupanje interesa BiH u postupku donošenja evropskih i međunarodnih standarda.

4. Zainteresovane strane

Sve zainteresovane strane u BiH su pozvane da učestvuju u radu ovog tehničkog komiteta, uz osiguranje ravnopravnog učešća i zastupljenosti svih interesnih grupa. Moguće je i učešće u statusu posmatrača, pod određenim uslovima koji su utvrđeni Internim pravilima Instituta za standardizaciju BiH. Sve zainteresovane strane mogu da predlože usvajanje određenih standarda.

Zadatak ovog tehničkog komiteta je da u narednom periodu u svoj rad uključi što je moguće veći broj zainteresovanih strana.

5. Ciljevi i strategije za njihovo ostvarivanje

5.1 Ciljevi

- Usvajanje standarda iz oblasti 42 u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- Usklađivanje nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i/ili međunarodnim standardima i drugim standardizacijskim dokumentima;
- Preispitivanje svih BAS standarda u roku od pet godina od njihovog objavljivanja i donošenje odluke o povlačenju onih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koji imaju isto područje primjene kao evropski ili međunarodni standardi ili drugi standardizacijski dokumenti;
- Zastupanje interesa BiH u oblasti rada tehničkog komiteta pred odgovarajućim evropskim i međunarodnim komitetima za standardizaciju kroz učestvovanje bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih tehničkih komiteta;
- Primjena osnovnih principa standardizacije;
- Promovisanje interesa Instituta za standardizaciju BiH;
- Odgovor na zahtjeve zainteresovanih strana.

5.2 Strategija za ostvarivanje ciljeva

Ostvarivanje ciljeva BAS/TC 42 zasniva se na definisanju prioriteta rada, a to su:

- Praćenje rada korespondentnih komiteta i preuzimanje novih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata;
- Povećanje broja bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih korespondentnih komiteta;

-
- Prevođenje što većeg broja standarda na jedan od službenih jezika u BiH;
 - Povećanje broja zainteresovanih strana koje će učestvovati u radu BAS/TC 42;
 - Sprovođenje periodičnih sistematskih pregleda i preispitivanja svih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje je pripremio BAS/TC 42, kako bi se obezbijedila validacija primjene za sve zainteresovane strane koje koriste ove standarde;
 - Revidiranje tekstova povučениh BAS standarda objavljenih na jednom od službenih jezika u BiH u skladu s novim izdanjima evropskih ili međunarodnih standarda, kako bi se održao ili povećao broj objavljenih BAS standarda nastalih preuzimanjem evropskih i/ili međunarodnih standarda na jednom od službenih jezika u BiH;
 - Informisanje članova BAS/TC 42 o revidiranim Internim pravilima za standardizaciju Instituta.

6. Faktori koji mogu uticati na ispunjenje i implementaciju programa rada

- Nedovoljno učešće domaćih stručnjaka u donošenju BAS standarda;
- Nezainteresovanost stručne javnosti za učešće u javnoj raspravi i dostavljanje primjedbi i prijedloga u vezi s nacrtima BAS standarda koji se stavljaju na javnu raspravu;
- Nedostatak finansijskih sredstava koji onemogućava obezbjeđenje odgovarajućih prevoda i upućuje na preuzimanje standarda metodom proglašavanja/korica, što umanjuje kredibilitet ovih standarda u poslovnom okruženju;
- Neblagovremeno dostavljanje prijedloga zainteresovanih strana za donošenje BAS standarda pri izradi plana rada BAS/TC 42
- Nedovoljno pridavanje značaja radu članova BAS/TC 42 i njihova opterećenost poslovima u matičnim organizacijama koje su ih delegirale, što može da dovede do nedovoljnog učešća članova BAS/TC 42 na sjednicama, a samim tim i do odstupanja od plana usvajanja standarda.
- Nepostojanje prevoda odgovarajućih BAS standarda na jednom od službenih jezika u BiH iziskuje dodatne napore i sredstva koji su van oblasti rada BAS/TC 42 i Instituta.

7. Plan aktivnosti

Aktivnosti BAS/TC 42 usklađene su s planovima rada tehničkog komiteta kroz:

- planove pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u navedenoj oblasti rada, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- obezbjeđivanje usaglašenosti BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i međunarodnim standardima u navedenoj oblasti rada;
- učestvovanje u izradi i preispitivanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje donose evropske¹ i međunarodne organizacije za standardizaciju u navedenoj oblasti rada;
- druge aktivnosti koje predloži Savjet za standardizaciju BiH;
- druge aktivnosti na prijedlog zainteresovanih strana.

Dostavljeno: 1. Sekretarijatu BAS/TC 42,
2. a/a.

DIREKTOR

.....
Aleksandar Cincar

¹ Sa glasanjem o razvoju evropskih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata započeti će se kada Institut postane punopravni član CEN-a i CENELEC-a